

2023- jil yanvar-iyul ayları ushın
dáslepki maǵliwmat

**Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi**

Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:
(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiýkarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájriybe arttırıwına imkánıyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallastırıp hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023- jıl yanvar-iyul ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 278,8 mln. AQSH dollarǵa jetti hám 2022- jıldıń yanvar-iyul aylarına salıstırǵanda 82,9 % ti quradı.**

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023-j.: **278,8** **82,9 %**

(2022-j.: 336,2)

Saldo

2023- j.: **45,5** (2022 j.: 82,9)

Eksport

2023-j.: **162,1** **77,4 %**

(2022-j.: 209,5)

Tovarlar: 161,5

Xızmetler: 0,6

Import

2023-j.: **116,6** **92,0 %**

(2022-j.: 126,7)

Tovarlar: 106,8

Xızmetler: 9,8

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksportı hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi **162,1** mln. AQSH dollarına (**77,4** % ti) hám import kólemi **116,6** mln. AQSH dollarına (**92,0** % ǵa) jetti. Esabat dáwirinde **45,5** mln. AQSH dolları qunında minus sırtqı sawda balansı jazıp alındı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǴAN MÁMLEKETLER (2023- jıl yanvar-iyul, mln. AQSH dolları)

Túrkiya SSA – 59,1 Eksport: 56,6 Import: 2,5 21,2 %	QXR SSA – 60,1 Eksport: 32,0 Import: 28,1 21,6 %	Rossiya SSA – 46,7 Eksport: 26,1 Import: 20,6 16,8 %	Latviya SSA – 18,6 Eksport: 18,5 Import: 0,1 6,7 %	Qazaqstan SSA – 35,5 Eksport: 14,7 Import: 20,8 12,7 %
Awǵanstan SSA – 0,9 Eksport: 0,9 Import: 0,0 0,3 %	Estoniya SSA – 4,8 Eksport: 3,7 Import: 1,1 1,7 %	Tájikstan SSA – 1,0 Eksport: 1,0 Import: 0,0 0,4 %	Gruziya SSA – 1,6 Eksport: 1,6 Import: 0,0 0,6 %	Pákistan SSA – 0,9 Eksport: 0,8 Import: 0,1 0,3 %

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 55 den artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (21,2 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (21,6 %), Rossiya Federaciyasında (16,8 %), Qazaqstanda (12,7 %), Latviyada (6,7 %), Estoniyada (1,7 %) hám Gruzıyada (0,6 %) gúzetilgen.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN ÚSH MÁMLEKET (2023- jıl yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Túrkiya – 59,1

Qıtay Xalıq Respublikası – 60,1

Rossiya Federaciyası – 46,7

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 3 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası hám Rossiya Federaciyası usılar qatarınan. Qalǵan mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN IRI SHERIK MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ DINAMIKASÍ

(yanvar-iyul, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
Túrkiya	66,1	73,2	59,1
 Eksport	58,5	67,3	56,6
Import	7,6	5,9	2,5
QXR	92,9	93,6	60,1
 Eksport	70,3	46,1	32
Import	22,6	47,5	28,1
Rossiya Federaciyası	68,2	60,8	46,7
 Eksport	46,5	29	26,1
Import	21,7	31,8	20,6
Latviya	21,9	29,3	18,6
 Eksport	19,5	28,8	18,5
Import	2,4	0,5	0,1
Qazaqstan	38,0	30,8	35,5
 Eksport	25,3	18,3	14,7
Import	12,7	12,5	20,8
Estoniya	0,6	0,7	4,8
 Eksport	0,5		3,7
Import	0,1	0,7	1,1
Gruziya	1,2	2,2	1,6
 Eksport	1,2	2,1	1,6
Import	-	0,1	0
Tájikistan	2,1	0,5	1,0
 Eksport	2,1	0,5	1,0
Import	-	-	-
Awғанstan	2,7	3,2	0,9
 Eksport	2,7	3,2	0,9
Import	-	-	0,0
Fransiya	2,0	1,2	0,9
 Eksport	1,2	1	0,8
Import	0,8	0,2	0,1

Dawami

	Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
	Pákistan	1,6	0,4	0,7
	<i>Eksport</i>	1,4	0,2	0,7
	<i>Import</i>	0,2	0,2	-
	Koreya Respublikası	15,3	8,3	9,2
	<i>Eksport</i>	2,0	1,1	0,5
	<i>Import</i>	13,3	7,2	8,7
	Niderlandiya	5,4	0,7	0,8
	<i>Eksport</i>	0,2	-	0,5
	<i>Import</i>	5,2	0,7	0,3
	Litva	2,9	2,8	1,6
	<i>Eksport</i>	2,2	0,2	0,5
	<i>Import</i>	0,7	2,6	1,1
	Polsha	0,9	0,9	0,6
	<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,4
	<i>Import</i>	0,8	0,8	0,2
	Tayland	0,2	0,1	0,4
	<i>Eksport</i>	0,2	0,1	0,4
	<i>Import</i>	-	-	-
	Germaniya	6,2	1,2	3,2
	<i>Eksport</i>	0,4	0,4	0,4
	<i>Import</i>	5,8	0,8	2,8
	Túrkmenstan	1,9	1,5	1,2
	<i>Eksport</i>	0,6	0,8	0,3
	<i>Import</i>	1,3	0,7	0,9
	Portugaliya	0,1	0,3	0,3
	<i>Eksport</i>	0,1	0,3	0,3
	<i>Import</i>	-	-	-
	Iran	3,8	1,3	0,7
	<i>Eksport</i>	1,7	0,6	0,2
	<i>Import</i>	2,1	0,7	0,5

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-iyul)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	278,8	82,9	100,0
Nókis q.	153,4	75,7	55,0
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	11,0	212,8	4,0
Beruniy	6,4	45,6	2,3
Bozataw	1,1	132,0	0,4
Qaraózek	7,0	26,1	2,5
Kegeyli	4,2	81,7	1,5
Qońırat	8,5	194,1	3,1
Qanlıkól	10,4	122,6	3,7
Moynaq	15,2	90,0	5,4
Nókis	5,1	223,7	1,8
Taqıyatas	11,2	86,1	4,0
Taxtakópir	0,5	33,6	0,2
Tórtkúl	19,4	104,9	6,9
Xojeli	8,0	209,8	2,9
Shımbay	9,0	194,5	3,2
Shomanay	2,8	277,9	1,0
Ellikqala	5,6	78,6	2,0

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Nókis q. **153,4**

Tórtkúl **19,4**

Moynaq **15,2**

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Shomanay **2,8**

Bozataw **1,1**

Taxtakópir **0,5**

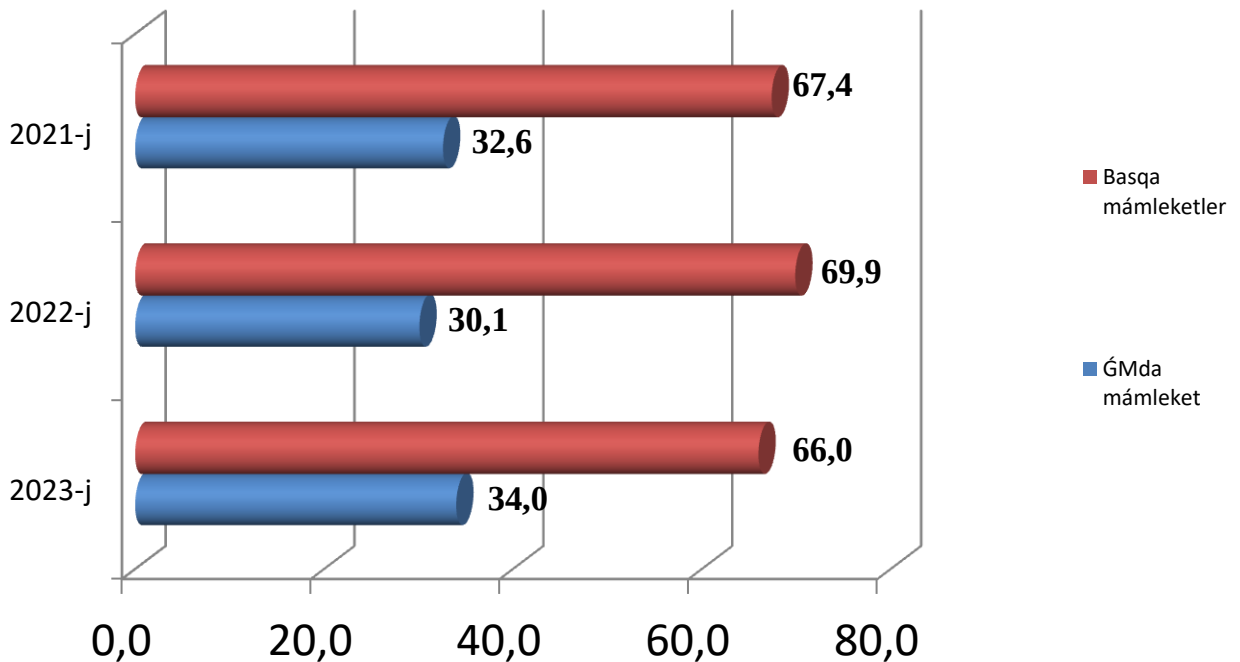
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **55,0 %** úlesi menen **153,4** mln. AQSH dolların, eń tómén úlesin ese Taxtakópirde **0,2 %** úles penen **0,5** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍNDA ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM BASQA MÁMLEKETLERDÍN KÓLEMLERI DINAMIKASÍ

(yanvar-iyul, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-iyul aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 34,0 % ti qurap, 2022- jılğa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 93,5 % ti quradı.

Qaraqalpaqstannıń basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2023- jıldıń yanvar-iyul aylarında 2022- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 78,4 % ke hám jámi SSA daǵı úlesi 66,0 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2023- jıl yanvar-iyul kórsetkishlerine ko're, **94,7** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **42,8** mln. AQSH dollarğa jetken bolsa, import **51,9** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍ (2023- jıl yanvar-iyul mln. AQSH dolları)

Rossiya

TSA – 46,7
Eksport – 26,1
Import – 20,6

Qazaqstan

TSA – 35,9
Eksport – 14,7
Import – 20,8

Qırqız Respublikası

TSA – 3,2
Eksport – 0,2
Import – 3,0

Belarus

TSA – 6,7
Eksport – 0,1
Import – 6,6

Tájikstan

TSA – 1,0
Eksport – 1,0
Import – 0,0

Ukraina

TSA – 0,3
Eksport – 0,2
Import – 0,1

Türkmenistan

TSA – 1,2
Eksport – 0,3
Import – 0,9

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası **46,7 mln**, Qazaqstan **35,5 mln** hamda **Belarus 6,7 mln** mámleketlerine tuwra keldi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN EKSPORTÍ

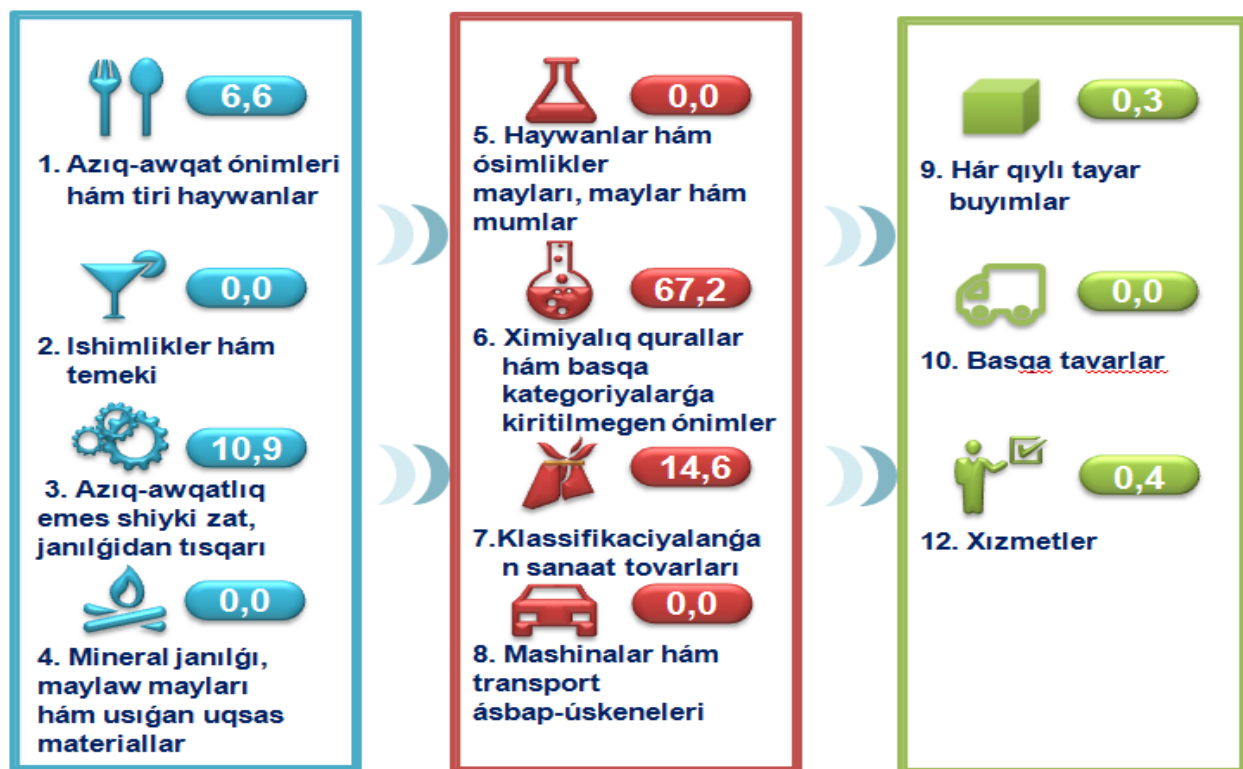

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıgıń asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap- quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılğan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar tárepinen **162,1** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındağı (2022- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda **77,4 %** ti quradı) tovar va xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYÍNSHA EKSPORTÍNÍN QURAMÍ

(2023- jıl yanvar-iyul úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde, Sırtqı ekonimikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte, Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bu óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsha kodlastırıw, **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw ótish gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍŇ XSSK BOYÍNSHA EKSPORT QURAMÍ (yanvar-iyul, jillar kesiminde)

XSST quramı	Mln. AQSH dolları		Ósim páti, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jám eksport	209,5	162,1	82,1	77,4	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	10,9	10,7	97,8	97,6	5,2	6,6
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	16,5	17,6	49,8	106,8	7,9	10,9
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	-	-	-	-	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	155,7	109,0	86,5	70,0	74,3	67,2
Sanaat tovarları	22,7	23,7	82,0	104,6	10,8	14,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	0,0	719,0	11,8	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	1,0	0,5	378,4	52,0	0,5	0,3
Xızmetler	2,6	0,6	164,7	23,8	1,2	0,4

Eksport quramında tovarlar úlesi **99,3 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**67,2 %**), sanaat tovarları (**14,6 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**10,9 %**) Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (**6,6 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN XSST BÓLIMI BOYÍNSHA AYÍRIM ÓNIMLER EKSPORTÍNÍN QURAMÍ (2023- jil yanvar-iyul)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	9 629,9	124,8
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	776,6	25,8
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	8,6	29,8
Kofe, shay, kakao, dámbergishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	161,8	93,6
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılǵıdan tısqarı		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	23,4	25,5
Zamariq hám aǵash	13 682,0	92,7
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	1 609,2	139,2
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	725,5	144,6
Mineral janılǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	284,5	143,8
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	108 452,7	70,0
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; hájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	81,4	75,8
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	132,9	22,3

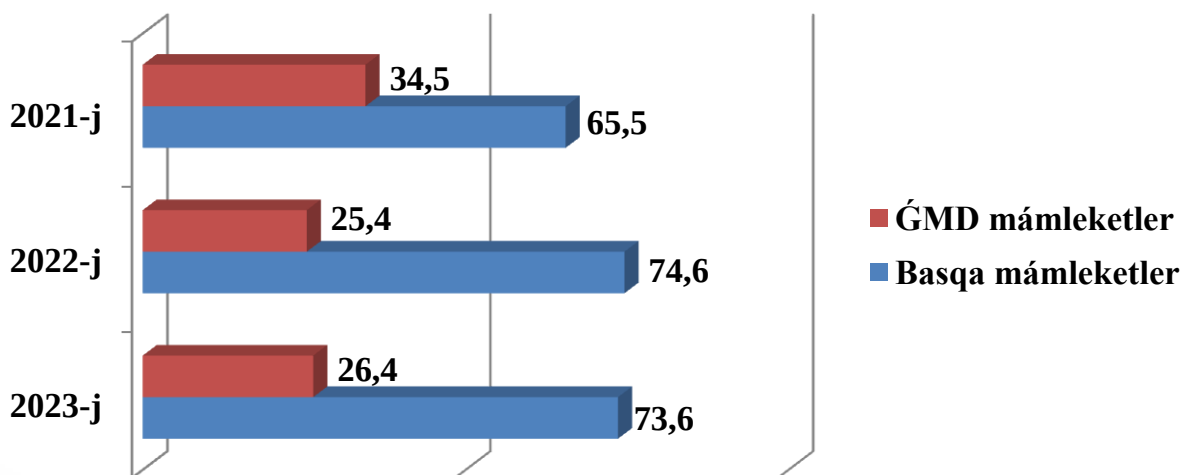
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Probka hám terekten tayarlangan buyımlar (mebelden tısqarı)	2 100,7	97,7 b
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	21 239,7	101,0
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	401,0	28,1
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler		
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	2,8	26,7
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	456,0	56,7
Hár qıylı tayar buyımlar	29,6	53,0
Ayaq kiyim	-	-
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	51,0	30,8

Qaraqalpaqstannıń sırtqı sawda statistikasına sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kırıwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket, eger kelip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2023-jıldıń yanvar-iyul ayları ĞMDA mámleketlerine **42,8** mln. AQSH dolları qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp, jámi eksporttıń **80,6** % in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

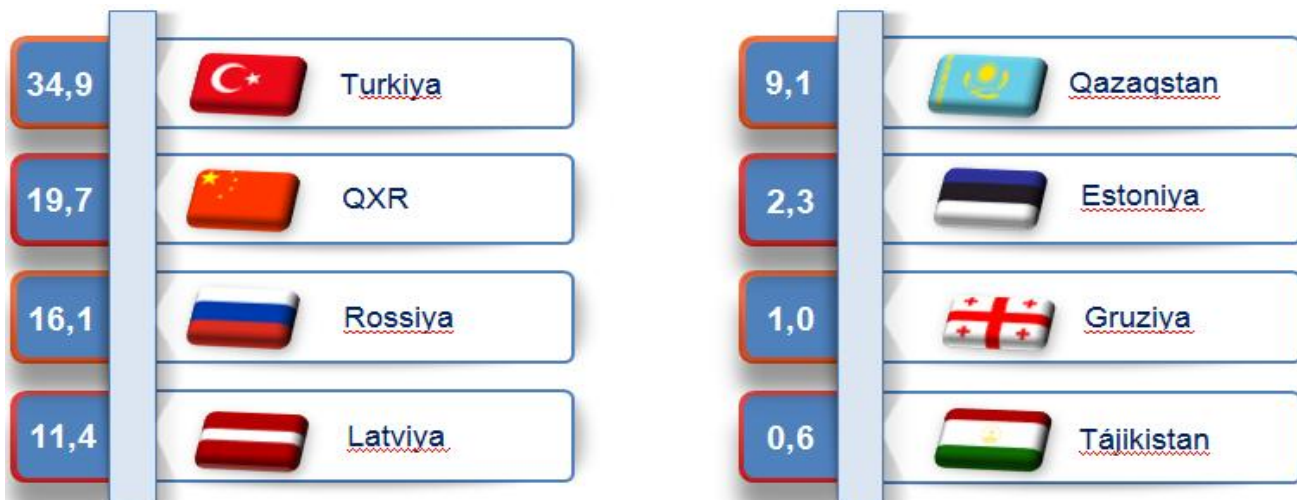
(yanvar-iyul, úlesi, % te

2023- jıldıń yanvar-iyul aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruziya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 95,0 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍNDÁ TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023- jıl yanvar-iyul, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍNÍN TIYKARGÍ SHERİK MÁMLEKET-LERGE ÁMELGE ASÍRGÁN EKSPORTÍ KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI *(yanvar-iyul, jıllar kesiminde)*

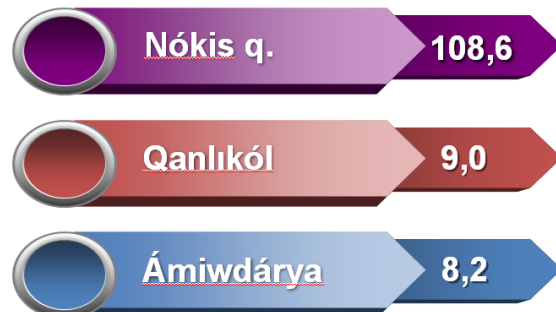
Mámleketler	Mıń. AQSH dolları		Ósim pátleri, % te		Ornı	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	67259,5	56570,5	115,0	84,1	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	46105,0	32020,5	65,6	69,5	2	2
Rossiya	29017,5	26052,2	62,4	89,8	3	3
Latviya	28791,2	18460,6	147,5	64,1	4	4
Qazaqstan	18269,7	14727,8	72,2	80,6	5	5
Estoniya		3688,5				6
Gruziya	2091,5	1583,6	180,1	75,7	9	7
Tájikstan	533,9	1008,9	25,0	189,0	16	8
Awғанstan	3188,6	877,2	116,1	27,5	7	9
Fransiya	1036,9	795,4	83,6	76,7	12	10
Birlesken patshalıq	3270,0	671,7	239,3	20,5	6	11
Pákstan	209,9	664,1	14,9	316,4	22	12
Koreya Respublikası	1059,6	536,2	53,9	50,6	11	13
Niderlandiya		516,8				14
Litva	248,8	474,8	11,5	190,9	20	15
Tayland	118,1	449,5	71,9	380,7	27	16
Polsha	96,6	394,0	85,7	408,0	29	17
Germaniya	386,4	377,6	87,4	97,7	17	18
Turkmenstan	806,5	301,4	127,5	37,4	13	19
Portugaliya	251,5	284,4	256,5	113,1	19	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI (2023- jıl yanvar-iyul)*

	Mln. AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	162,1	77,4	100,0
Nókis q.	108,6	68,8	67,0
<i>hududlar:</i>			
Ámiwdárya	8,2	207,9	5,1
Beruniy	4,0	49,6	2,5
Bozataw	0,9	154,6	0,6
Qaraózek	0,7	88,3	0,5
Kegeyli	3,2	92,2	2,0
Qońırat	4,0	353,6	2,5
Qanlıkól	9,0	109,1	5,6
Moynaq	3,5	100,9	2,1
Nókis	2,6	195,4	1,6
Taqıyatas	2,2	52,1	1,3
Taxtakópir	0,3	22,8	0,2
Tórtkúl	3,0	74,5	1,8
Xojeli	1,0	71,1	0,6
Shımbay	3,9	125,8	2,4
Shomanay	2,7	269,8	1,6
Ellikqala	4,3	77,4	2,7

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dolları

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dolları

Respublika eksportı quramında eń joqarǵı úlesi Nókis qalası **67,0 %** i **108,6** mln. AQSH dolların, eń tómén úlesin Taxtakópir rayonı **0,2 %** i **0,3** mln. AQSH dolların quradı.

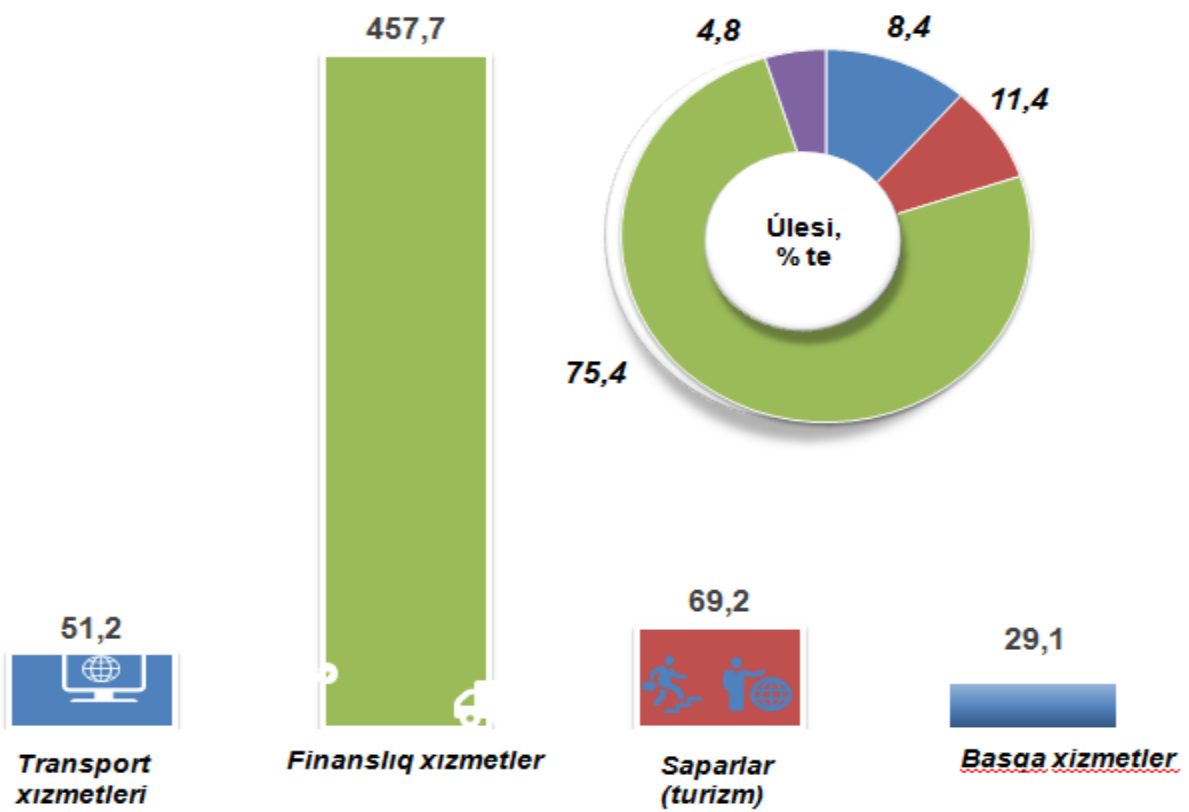
* Tábiyyıy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sonıńday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmeǵen.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi yetilishi nátiyjesinde miynet ónimliligin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XÍZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2023- jıl yanvar-iyul, úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 607,3 mıń AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 23,8 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (75,4 %), saparlar (turizm) (11,4 %) hámde transport (8,4 %), basqa xızmetler (4,8 %) úlesine tuwra kelgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN IMPORTÍ

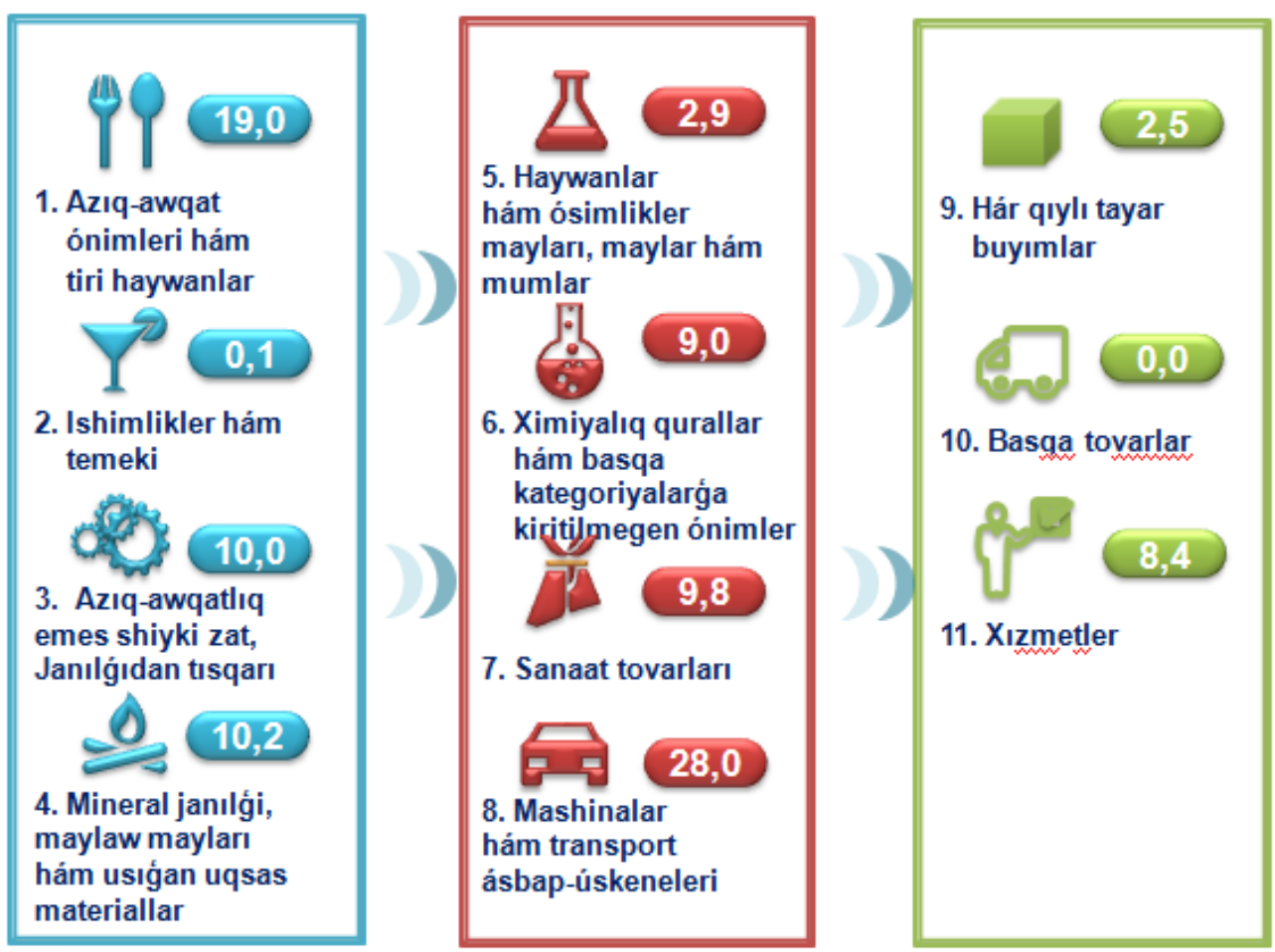

2023- jıldıń yanvar-iyul aylarında import kólemi 116,6 mln. AQSh dolların hám 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 92,0 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (28,0 %), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (19,0 %), sanaat ónimleri (9,8 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (9,0 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMÍ

(2023- jıl yanvar-iyul, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2023- jıldıń yanvar-iyul aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 116,6 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 9,8 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN XSSK BÓLIMI

BOYÍNSHA IMPORT QURAMÍ

(yanvar-iyul, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	126,7	116,6	93,4	92,0	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	16,1	22,2	100,8	137,6	12,7	19,0
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	10,6	11,6	128,7	109,7	8,4	10,0
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	9,6	11,9	86,8	124,2	7,6	10,2
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3,6	3,4	80,8	95,2	2,8	2,9
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	14,4	10,5	75,0	72,8	11,3	9,0
Sanaat tovarları	14,4	11,4	160,5	79,4	11,3	9,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	50,3	32,7	86,6	65,0	39,7	28,0
Hár qıylı tayar buyımlar	2,0	3,0	50,1	149,3	1,6	2,5
Xızmetler	5,7	9,8	98,6	171,1	4,5	8,4

XSSK BOYÍNSHA IMPORT QÍLÍNGAN AYÍRÍM TÚRDEGI ÓNIMLER QURAMÍ

(2023- jil yanvar-iyul)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022- jılga salıstırğan da, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	376,2	16,2
Gósh hám gósh ónimleri	567,1	436,9
Kofe, shay, kakao, dámlewshiler hám olardan tayarlangan ónimler	851,0	124,4
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	17 741,7	163,5
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	146,0	277,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılğıdan tısqarı		
Probka hám ağash-taxtalar	10 878,6	105,1
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	660,2	714,5
Mineral janılğı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	9 178,6	121,0
Kómir, koks hám briketler	2 770,7	135,9
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'lari), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	3 430,6	95,2
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	2 755,1	60,8
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	574,5	108,8
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	6 506,1	84,2
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	140,8	93,9

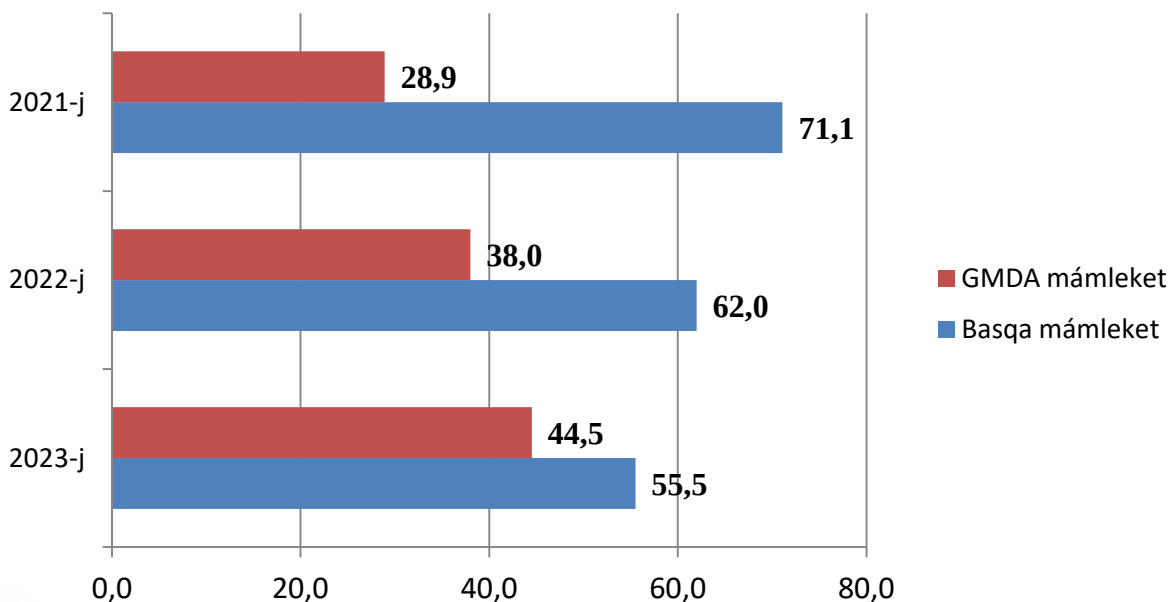
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022- jılga salıstırǵan da, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	565,1	367,2
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	9 017,2	77,4
Shoyın hám polat	300,4	23,1
Qaǵaz, kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	9,4	154,1
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Avtomobiller	2 918,5	87,7
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	19 560,0	51,3
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	6 397,5	97,7
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	2 192,3	150,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	2 263,3	224,0
Hár qıylı tayar buyımlar	283,9	40,6
Bloklı imaratlar, suw ótkiziw, kanalizaciya, ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	296,4	125,4
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	76,0	219,0

2023- jil yanvar-iyul juwmağına kóre ĞMDA mámleketlerinde import úlesi **51,9 %** i qurap, 2022- jılğa salıstırğanda **7,8 %** i quradı.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

(yanvar-iyul, úlesi, % te)

2023- jil yanvar-iyul aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 40 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus va Germaniya) jámi importıń **84,0 %** i quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARĞÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023- jil yanvar-iyul, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN SHERIK MÁMLEKETLERDEN ÁMELGE ASÍRGÁN IMPORT KÓLEMI HÁM ÓSIM PÁTLERI (yanvar-iyul, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵandaǵı, ornı	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	47502,5	28123,8	210,1	59,2	1	1
Qazaqstan	12545,2	20835,1	98,9	166,1	3	2
Rossiya	31797,7	20583,9	146,6	64,7	2	3
Koreya Respublikası	7159,6	8715,5	54,0	121,7	4	4
BBA	807,8	6555,1	168,3	811,5	11	5
Belarus	3240,3	5882,5	67,5	181,5	6	6
Shveciya	69,1	3979,1	0,8	5759,3		7
Germaniya	633,7	3147,9	-	496,8	19	8
Qatar	2158,5	2979,4	89,6	138,0	8	9
Qırǵız Respublikası	779,2	2804,9	13,4	360,0	13	10
Turkiya	5860,8	2530,4	77,5	43,2	5	11
Estoniya	2119,3	1171,8	276,2	55,3	9	12
Birlesken patshalıq	693,6	1085,9	1204,3	156,6	16	13
Litva	2647,1	1074,3	402,1	40,6	7	14
Yaponiya	219,9	960,8	33,0	436,9	26	15
Shvesariya	983,0	935,3	611,5	95,1	10	16
Türkmenstan	705,2	891,2	52,8	126,4	14	17
AQSH	494,7	657,2	120,7	132,9	23	18
Bolgariya	353,5	522,5	108,7	147,8	24	19
Italiya	59,4	516,6	30,3	869,8		20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN RAYONLAR KESIMINDE IMPORTÍ (2023- jıl yanvar-iyul)

	Mln. AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpağıstan Respublikası	116,6	92,0	100,0
Nókis q.	44,8	100,2	38,4
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	2,8	228,7	2,4
Beruniy	2,4	40,3	2,1
Bozataw	0,2	77,9	0,2
Qaraózek	6,3	24,0	5,4
Kegeyli	1,0	59,3	0,8
Qońırat	4,6	139,1	3,9
Qanlıkól	1,3	702,1	1,2
Moynaq	11,7	87,3	10,0
Nókis	2,5	264,3	2,1
Taqıyatas	9,0	102,0	7,8
Taxtakópir	0,2	178,2	0,2
Tórtkúl	16,4	113,2	14,1
Xojeli	7,0	286,2	6,0
Shımbay	5,1	336,2	4,4
Shomanay	0,1	4 546,3	0,1
Ellikqala	1,3	82,8	1,1

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dolları

Nókis q. 44,8

Tórtkúl 16,4

Moynaq 11,7

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dolları

Bozataw 0,2

Qaraózek 0,2

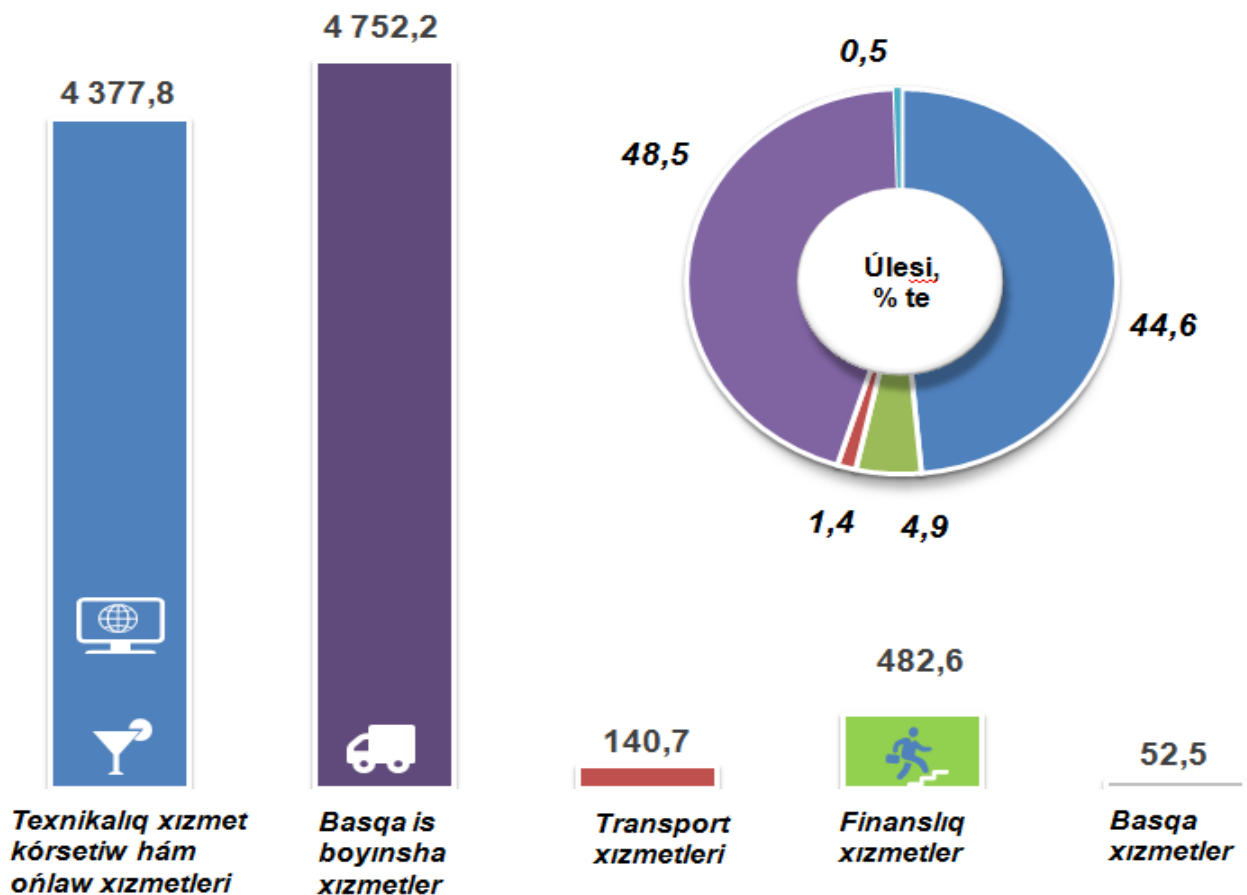
Taxtakópir 0,1

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **38,4 %** i **44,8** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Bozataw rayonu **0,2 %** i **0,2** mln. AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ

(2023- jıl yanvar-iyul, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-iyul ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 9 805,7 miń AQSh dolların yaki jámi import kóleminiń 8,4 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 71,1 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (48,5 %), basqa is boyınsha xızmetler (44,6 %), finanslıq xızmetler (4,9 %), transport xızmetleri (1,4 %), telekommunikatsiya, kompyuter hám axborat xızmet kórsetiw xızmetleri (0,5 %) den ibarat boldı.